

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5425/23
29.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, Светлане Павић и др Драгице Попеску чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., као правног следбеника сада пок. ББ, бивше из ..., чији је пуномоћник Мирко Јовановић, адвокат из Београда, ул. Краља Милана бр.25, против туженог ВВ из ..., чији су пуномоћници Чедо Бојанић, адвокат из Београда, ул. Авалска бр. 70 и Анђелко Лежајић, адвокат из Београда, ул. Војводе Миленка бр. 1, ради утврђења, вредност предмета спора 501.000,00 динара, одлучујући о жалби тужоца изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 850/21 од 21.04.2023. године, након одржане расправе дана 29.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 850/21 од 21.4.2023. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 13.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за наканду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је сувласник са уделом од 1/2 идеалних делова на породичној стамбеној згради површине 80,00м², уписане као објекат бр 2, у листу непокретности бр ... КО ..., постојећој на кат.парцели ..., површине 420м², и то у

катастру као улица ... бр ... у ... Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован предлог тужиоца за одређивање привремене мере забраном отуђења и оптерећења непокретности-породичне стамбене зграде на кат.парцелама ... и ... старог премера, сада бр... и ... КО..., новог премера, у ул. ... бр.... Ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 243.000,00 динара, са законском затезном каматом на наведени износ почев од дана извршности пресуде, па до исплате, све у року од 15 дана.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу побијајући је у целости из свих законом прописаних разлога.

Тужени је дао одговор на жалбу.

Апелациони суд у Београду је у поступку претходног испитивања жалбе тужиоца оценио да је због потпуног утврђења чињеничног стања и правилне оцене изведених доказа сагласно одредби члана 383 став 3 ЗПП, неопходно пред другостепеним судом отворити главну расправу.

Према утврђеном чињеничном стању пред првостепеним и другостепеним судом произлази да је првобитна тужиља ББ, чији је правни следбеник тужилац АА, са оцем туженог ВВ, сада пок.ГГ била у браку од 17.12.1961. године па све до његове смрти 05.03.1997. године. Тужени ВВ је допунским решењем о наслеђивању Другог општинског суда у Београду О 594/99 од 23.07.2007. године, од свог деде по оцу, ДД наследио ванкњижно право власништва на породичној стамбеној згради П+1, постојећој на кат. Парцелама ... и ... старог премера, којима одговарају делови кат. парцела новог премера бр. ... и ... КО ..., у ул.... бр..., саграђеној према решењу Општине Чукарица, Одељења за комуналне и грађевинске послове 05 бр.868 од 14.06.1967. године (правноснажно дана 01.08.1967. године). Тужиља, као снаја пок. ДД, није позвана у поступку расправљања његове заоставштине, иако је требала бити позвана као супруга пок. ГГ који је надживео свог оца. Утврђено је да је решење за изградњу 1967. године дато пок. ДД, који је преминуо 1969. године, с тим да је он дана 13.09.1967. године, као поклонодавац, са својим сином ГГ као поклонопримцем закључио уговор о поклону, којим му између осталог поклања плац и кућу, тада кућни бр..., постојећу на кат.парцели бр. ..., као и право за изградњу. Стара кућа је током 1968.године срушена и делом на темељима исте куће, а делом и на остатку плаца ка улици ... саграђена је спорна стамбена зграда, која је била уселјива током те године. У време изградње ове куће породично домаћинство ... поред пок. ББ и пок. ГГ, чинили су и њени свекар и свекрва ДД и ЂЂ (преминули 1969.године, односно 1972.године), али и син пок. ББ, тужилац АА, који је доведен у домаћинство ..., као и синови ГГ из првог брака, тужени ВВ и његов брат непарничар ЕЕ. Сви чланови породичног домаћинства су активно учествовали у изградњи ове куће, сем туженог, који је према наводима тужиоца у време градње куће био у војсци, али је заједно са братом опремио први спрат куће, у који се касније уселио. ДД је у време градње био стар и болестан, међутим, он је финансирао градњу куће од новца добијеног од продаје винограда и издавањем земље у закуп. Утврђено је да је дана 14.09.1994. године, пок. ГГ као прималац издржавања са својим сином, овде туженим ВВ, као даваоцем издржавања закључио уговор о доживотном издржавању, којим је у члану 1 констатовано да се давалац

издржавања обавезује да на име издржавања свог оца ГГ и његове супруге ББ даје месечно 300,00 динара и да се са својом породицом обавезује да брине о примаоцу издржавања, да му доноси намирнице, да га води код лекара, да набавља лекове, а после смрти да га сахрани по месним обичајима, док се чланом 2 констатује да на име издржавања прималац издржавања оставља у наслеђе туженом ВВ један двособан стан у партеру стамбене зграде у ул.... бр... у ..., као и право коришћења на делу кат.парцеле ..., површине 600 м². Дана 04.06.2001. године, закључен је анекс овог уговора, тако што се мења члан 2 основног уговора, утолико што прималац издржавања оставља у наслеђе даваоцу издржавања целу стамбену зграду у ул... бр.... у .... Дана 15.08.2005. године, између истих странака закључен је уговор о поклону ове непокретности, Ов бр.13574/2005, којим пок. ГГ као поклонодавац свом сину, овде туженом као поклонопримцу поклања имовину из уговора о доживотном издржавању, а која представља предмет утврђења у овој правној ствари. У истом уговору поклонодавац је за себе и своју супругу ББ задржао право доживотног становања у предметној кући, те да је у овом уговору констатовано да је и пок. ББ поред његовог оца ДД учествовала у стицању исте куће, међутим, она је у свом тековинском делу намирена поклоном који је он извршио истој, с обзиром да јој је поклонио трећину свог плаца на кат. Парцели ..., а који је она касније поклонила свом сину, овде тужиоцу. Наведени поклон је према доказима у списима учињен уговором овереним пред Другим општинским судом у Београду О бр. 5276/90 од 09.04.1990. године. Из уверења РГЗ СКН Чукарица од 07.12.2021.године, као и на основу налаза и мишљења судског вештака геодетске струке Милорада Лазића од 16.12.2021. године, утврђено је кретање кат. парцеле бр. ..., раније ознаке ... и ..., обе у КО ..., на којој се налази предметни стамбени објекат и утврђено да је у катастру непокретности предметни објекат уписан на туженог ВВ и то под кућним бројем..., у ул. ... у ...

Првостепени суд је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, те и одредаба чланова 168, 171, 180, 195 Породичног закона и одредбе члана 21 Закона о основама својинскоправних односа, оценио да је тужбени захтев тужиоца неоснован, па је исти одбио неоснован, налазећи да је током првостепеног поступка утврђено да је у катастарским књигама као ванкњижни ималац права својине на предметној непокретности и поред тога што је ову непокретност поклонио свом сину ГГ, до 2007.године био уписан пок. ДД, који је био и носилац грађевинске дозволе од јуна 1967. године, а која му је издата за изградњу куће која је предмет спора у овој правној ствари. Наведена кућа је једним делом изграђена на темељима старе куће, која је такође била у власништву покојног ДД, а изградња куће је финансирана средствима покојног ДД и то новчаним средствима добијеним од закупа земљишта, као и од продаје винограда, с тим што је у нову кућу уграђен и део материјала од старе куће. С друге стране, покојна ББ је била запослена и примала је чиновничку плату, а истовремено је према утврђеном чињеничном стању обављала и послове у домаћинству, као и на њивама пок. ДД, али је она од стране покојног ГГ за свој допринос у изградњи предметне куће намирена, тако што је од истог 1990.године добила плац на коме је изграђена друга кућа, који плац је она поклонила свом сину, овде тужиоцу, што је констатовано и у уговору о поклону из 2005. године, који је пок. ГГ као поклонодавац склопио са својим сином, овде туженим ВВ као поклонопримцем, а који закључак из образложења ожалбене пресуде не прихвата овај суд.

Наиме, и по налажењу овог суда правилно је првостепени суд одбио тужбени захтев тужиоца, како у погледу главног захтева који се тиче утврђења права својине на спорној кући, тако и у вези са предлогом тужиоца за одређивање привремене мере, којом би се забранило туженом отуђење непокретности која је предмет утврђења у овој правној ствари, односно куће у улици ... број ... у ..., постојеће на катастарским парцела број ... и ... КО ... Међутим, супротно разлозима првостепеног суда, по налажењу овог суда предметна кућа представља објекат који је стечен током трајања брака између мајке тужиоца, покојне ББ са покојним ГГ, оцем туженог ВВ, с тим да се у овом случају не ради о заједничкој својини стеченој у браку, већ о стицању у породичној заједници, имајући у виду да је из неспорних исказа странака датих током првостепеног поступка, а који искази су прочитани и у поступку пред другостепени судом, недвосмислено утврђено да је 1968. године, када је срушена стара кућа која је припадала ДД, а коју је он уговором о поклону од 13.09.1967. године, поклонио свом сину ГГ, заједно са грађевинском дозволом од 14.06.1967. године и када је саграђена нова кућа која је предмет овог спора, постојала је породична заједница ... Заједницу живота су према неспорним исказима странака чинили покојни ДД, његова супруга ЂЂ, која је преминула након њега, покојни ГГ и ББ, као и тужилац, тужени и брат туженог ЕЕ.

Дакле, без обзира на чињеницу што је у време градње предметне куће, а чија је градња окончана 1968. године, као носилац ванкњижног права својине по наведеном уговору о поклону био покојни ГГ, а формално ДД (уговор о поклону није био спроведен у земљишњим књигама), предметна кућа је грађена у породичној заједници, на шта упућује и исказ тужиоца дат у својству странке током првостепеног поступка да је деда туженог, пок. ДД у време градње куће продао један виноград, те су средства од продаје искоришћена на градњу куће. Такође, садржина уговора о поклону пок. ГГ од 15.08.2005. године, Ов бр.13574/2005 закљученог са овде туженим ВВ указује да су предметну кућу градили он, његов отац, али и пок. ББ.

Породични закон регулише институте заједничке имовине супружника, али и заједничку имовину чланова породичне заједнице. Одредбом члана 171 став 1 Породичног закона, прописано је да имовина коју су супружници стекли радом током заједнице живота у браку, представља њихову заједничку имовину. Одредбом члана 177 истог закона, прописано је да деобом заједничке имовине сматра се утврђивање сувласничког удела сваког супружника у заједничкој имовини, те да се она може вршити за време трајања брака и после његовог престанка (члан 178). Супружници могу закључити споразум о деоби заједничке имовине (члан 179 став 1), а уколико не дође до споразумне деобе заједничке имовине, онда се сагласно одредби члана 180 врши судска деоба заједничке имовине. Уколико се деоба заједничке имовине врши пред судом, онда је правна претпоставка од које полази суд да су удели супружника у стицању заједничке имовине једнаки, те да супружник који сматра да му припада више од једне половине ове имовине дужан је да пред судом докаже ову своју тврдњу, а како то регулишу одредбе става два и три наведеног члана. Одредбом члана 195 овог закона, прописано је да имовина који су заједно са супружницима или ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници, представља њихову заједничку имовину. Члановима породице у смислу овог закона сматрају се крвни, тазбински, адоптивни сродници супружника, односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе, те да се на имовинске односе чланова

породичне заједнице сходно примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176 став 2 овог закона, која одредба предвиђа упис права супружника у јавни регистар, као и одредба става 2 члана 180 истог закона, која говори о правној претпоставци о подједнаким уделима супружника у стицању заједничке имовине.

У конкретном случају, првобитна тужила у овој правној ствари, покојна ББ, мајка тужиоца АА, односно маћеха туженог ВВ је овај поступак иницирала из разлога што је допунским решењем о наслеђивању Другог општинског суда у Београду О бр. 594/99 од 23.07.2007. године, тужени ВВ у поступку расправљања заоставштине ДД, оглашен за наследника на предметном објекту за који она тврди да представља њену брачну тековину, а у ком поступку она није позвана на наслеђе, иако је према праву представљања требала бити позвана на наслеђе. Овај суд прихвата став првостепеног суда да у овом случају нису били испуњени услови да пок. ББ буде позвана на наслеђе иза смрти ДД, с обзиром да не спада у круг лица из члана 10 Закона о наслеђивању, међутим, она је требала бити позвана на наслеђе као законски наследник покојног супруга ГГ, у смислу одредбе члана 9 Закона о наслеђивању, имајући у виду да је пок. ГГ надживео свог оца.

С друге стране, предметну непокретност је ДД поклонио свом сину ГГ још 1967. године и то стару кућу, на чијим темељима је делом саграђена постојећа стамбена зграда. Покојна ББ, као тужила, а након њене смрти и тужилац АА у даљем току поступка тужбеним захтевом су тражили утврђење права својине на предметном објекту не по основу наслеђа, већ искључиво због чињенице да је овај објекат стечен у току трајања брака између пок. ББ и пок. ГГ, односно по основу брачне тековине, тражећи сувласништво на 1/2 предметног објекта по том основу, с обзиром на претпоставку о једнаким уделима супружника у стицању заједничке имовине. Због тога се овај суд у овој правној ствари није бавио питањем наследног права покојне ББ које је она истицала у реферату ове тужбе којом је инициран овај спор.

Дакле, како је предметни објекат изграђен 1968.године, односно у току трајања заједнице живота између тужиле, њеног супруга, његових родитеља и њихове деце, то се у решењу овог спора не примењују правила о стицању права својине у току брака, већ правила о имовинским односима чланова породичне заједнице, у примени ког правног института је искључена претпоставка о једнаким уделима супружника у стицању такве имовине.

Одредбом члана 7 став 1 и 2 ЗПП, прописано је да су странке дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложе доказе којима се утврђују чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложе доказе којима се утврђују те чињенице, те да суд разматра и утврђује само оне чињенице које су странке изнеле и изводи само оне доказе које су странке предложиле (начело диспозиције странака). Одредбом члана 228 овог закона, прописано је да је странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којим оспорава наводе и доказе противне стране у складу са овим законом, док је чланом 231 став 1 овог закона, прописано да уколико суд на основу изведених доказа не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању те чињенице примениће правила о терету

доказивања. Одредбом члана 259 овог закона, прописано је да ће суд извести доказ вештачењем уколико је ради утврђења или разјашњења неке чињенице потребно стручно знање којим суд не располаже.

С обзиром да се у овом случају ради о стицању у породичној заједници, а не о заједничкој својини стеченој искључиво радом брачних другова, сагласно одредби члана 195 став 3 Породичног закона, искључена је претпоставка о подједнаким уделима супружника у стицању, због чега је обавеза најпре првобитне тужиље ББ, а касније и њеног сина, овде тужиоца АА била да у поступку пред првостепеним судом предложи вештачење од стране вештака грађевинске струке на околност утврђења вредности објекта и у односу на исти објекат утврди вредност катастарске парцеле на којој је објекат саграђен, с обзиром да је она представљала посебну имовину пок. ДД, односно његовог сина ГГ, те да затим предложи економско финансијско вештачење на околност висине доприноса у стицању сваког од чланова породичног домаћинства у изградњи предметног објекта, па и пок. ББ, што је током првостепеног поступка пропуштено, чиме тужилац, а претходно и његова мајка нису доказали колики је био удео покојне ББ у стицању на предметној породичној стамбеној згради, због чега је овај суд применом одредбе члана 231 ЗПП, оценио да је тужбени захтев тужиоца неоснован, па је ожалбену пресуду из става првог изреке, којом је одбијен тужбени захтев тужиоца потврдио из ових разлога.

При томе, овај суд је одбио предлог пуномоћника тужиоца да се у поступку пред другостепеним судом изведе доказ поновним саслушањем парничних странака. Наиме, начело непосредности из члана 245, које се у смислу одредбе члана 283 ЗПП, примењује и код саслушања странака, у овом случају није било неопходно применити, имајући у виду да су у поступку пред првостепеним судом странке два пута саслушане, те да је овај суд исказе странака о битним чињеницама за решење овог спора у целости прихватио, тако да није било спорних чињеница које би њиховим непосредним саслушањем биле расправљене. Такође, одбијен је и предлог пуномоћника туженог да се у поступку пред другостепеним судом изведе доказ вештачењем од стране вештака економско финансијске струје, а на околност доприноса сваког од чланова породичног домаћинства у стицању предметне непокретности, имајући у виду да за предлагање овог доказа постоји преклудираност прописана одредбом члана 308 ЗПП.

Потврђено је и решење из става другог изреке којим је одбијен предлог тужиоца за одређивање привремене мере, а којом би се забранило туженом располагање предметном непокретношћу, имајући у виду да је правилно првостепени суд закључио да у овом случају нису испуњени услови из члана 449 Закона о извршењу и обезбеђењу, јер тужилац није успео у спору у вези са главним захтевом.

Такође, правилна је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке ожалбене пресуде, јер је наведена одлука донета правилном применом одредаба из чланова 153 и 154 ЗПП, имајући у виду успех странака у овој правној ствари, те и да су наведени трошкови одмерени према важећој АТ у време доношења ожалбене пресуде.

Из изнетих разлога, у смислу одредбе члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу

првом изреке.

Како је тужени странка која је успела у овој правној ствари то су истом ставом другим изреке, у смислу одредбе члана 165 став 1 ЗПП досуђени трошкови другостепеног поступка у укупном износу од 13.500,00 динара и то трошкови на име приступа његовог пуномоћника на једно одржано рочиште пред другостепеним судом и то одмерени према сада важећој тарифи и вредности предмета овог спора. Туженом нису досуђени тражени трошкови на име састава одговора на жалбу, имајући у виду да наведени трошкови нису били нужни и неопходни за вођење другостепеног поступка, док је ставом трећим изреке одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, јер је његова жалба оцењена као неоснована.

Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић